

Gaudete in Domino semper; iterum dico: Gaudete!
Verheugt u in de Heer te allen tijde; ik herhaal het: Verheugt u!

Dierbare Broeders en Zusters,

De Mis van vandaag is een ware uitbarsting van vreugde. Wie daar, na de vreugdezang van het introïtus nog aan twijfelde, komt de profeet Sefanja in de eerste lezing overtuigen met een reeks jubelende imperatieven: *“Verheug u! Juich! Wees blij! Jubel van vreugde!...”*

In het hart van de Advent herinnert de Heilige Kerk er ons zo aan dat er geen christelijk leven mogelijk is zonder vreugde. Christen zijn is, volgens Paulus *“vreugde door de Heilige Geest”* (Rom 14,17). Niet zonder reden kreeg de brief van paus Franciscus over de heiligheid de titel: *“Gaudete et exsultate”*; *“Verheugt u en juicht”*. *“De heilige”*, schrijft de paus, *“is in staat te leven met vreugde en met gevoel voor humor. Hoewel volstrekt realistisch straalt hij een positieve geest uit, rijk aan hoop.”* (122) Een heilige die droef is, zegt men, is een droevige heilige. En dat klopt. Want de vreugde is, na de liefde, de belangrijkste vrucht van de Heilige Geest. Wie helemaal aan Christus toebehoort kan bij hem een onuitputtelijke bron van vreugde vinden: op het Laatste Avondmaal heeft Jezus tot Zijn Vader gebeden opdat wij allemaal ten volle *Zijn* vreugde in ons zouden bezitten. (cf Joh 17, 13) Zowel in de eerste als de tweede lezing wordt daarom expliciet het waarom van onze vreugde vermeld: namelijk omdat de *“Heer nabij is”*, omdat de *“Heer... midden onder ons is”*. Hoe meer wij dus met hem verenigd zijn, hoe groter onze vreugde.

Toch kunnen we ons afvragen of het wel geoorloofd is als christen om ons te verheugen. Zeker vandaag. Zijn er niet genoeg redenen om diep bedroefd te zijn? Wie kijkt naar de situatie in de samenleving, naar de crisis in de Kerk, naar alle ellende waarmee onze levens soms worden overspoeld zou zich kunnen afvragen of het überhaupt nog mogelijk is om vreugdevol te zijn in onze tijd. En was ook Jezus niet ten dode toe bedroefd in de Hof van Olijven?

Het is daarom noodzakelijk te verduidelijken over *welke* vreugde wij het hebben. De christelijke vreugde betekent immers niet dat wij op een wolkje van verwaasde blijheid leven, boven alle ellende uit, met een roze bril op de neus, alsof er niets aan de hand is.

De christelijke vreugde kan ook niet betekenen dat wij het kwaad, de onwaarheid, de immoraliteit relativiseren. Dat zou natuurlijk maar al te gemakkelijk zijn: we hebben dan alleen maar oog meer voor Gods barmhartigheid, voor Zijn liefde en vergevingsgezindheid en vergeten daarbij Gods oordeel en Zijn rechtvaardigheid. Als iedereen uiteindelijk toch gered is, waarom ons dan nog zorgen maken? Maar ook deze visie is uiteraard in strijd met het Evangelie. Sint-Jan de Doper zegt het vandaag in het evangelie: Jezus *“heeft de wan in Zijn hand om de dorsvloer grondig te zuiveren*

en Zijn tarwe te verzamelen in de schuur, maar het kaf zal Hij verbranden in onblusbaar vuur.”

De echte christelijke vreugde kan daarentegen niet losgezien worden van het Kruis. Het is niet zonder reden dat Jezus Zijn vreugde-gebod: *“Gaudete et exsultate; Verheugt u en juicht”*, precies koppelt aan de beproevingen: *“Zalig zijt gij als men u om mijnentwil beschimpt en vervolgt, en vals beschuldigt van allerlei kwaad. Verheugt en verblijdt u, want groot is uw loon in de hemel.”* (Mt 5, 11-12)

De vreugde van de christen is aldus niet de vreugde van de wereld, maar de vreugde van God. Een vreugde die zich bevindt in het diepst van onze ziel: daar waar God woont. Ook al kunnen we dan uiterlijk en aan de oppervlakte van onze gevoeligheid door zwaar lijden worden gekweld, in die kern van onze ziel blijft de vreugde branden, omdat ze voortkomt *“uit de persoonlijke zekerheid oneindig door God bemind te worden, wat er ook aan de hand is.”* (Paus Franciscus, AE Ev. Gaudium, 6)

Maria geeft ons hier een prachtig voorbeeld van. Maria's blijdschap vond immers haar oorsprong in het stille luisteren naar Gods Woord. Een Woord dat ze hoorde in haar ziel, maar dat ze, na de ontvangenis van Christus, ook op een heel nieuwe manier mocht horen. Zij droeg het Woord nu letterlijk in haar schoot. Niet zonder reden begroet de Engel haar met de woorden, in het Grieks: *“Chairè, kecharitômenè”*, letterlijk vertaald *“Verheugt u, begenadigde”* (Lk. 1,28). De voorwaarde voor de menswording van het Woord was dus het stille luisteren van Maria.

Advent betekent dat ook wij onze aandacht dieper gevestigd houden op het Unum Necessarium, op de Enige die noodzakelijk is: op God. In die zin moeten wij ook de oproep van Sint-Jan de Doper verstaan om afstand te doen van alle luxe, en het te houden bij het strikt noodzakelijke. Dom Delatte zei ooit: *“Mijn geluk bestaat tegelijkertijd uit het oneindige en zo weinig andere dingen.”*

Dierbare Broeders en Zusters, niet in de rijkdom van de wereld, maar slechts in deze luisterende stilte kunnen wij de schoonheid van Gods Woord en de vreugde van Zijn geboorte in ons hart ontvangen. Samen met Maria kunnen we dan uitroepen: *“Exsultavit spiritus meus”; “Mijn geest jubelt van vreugde, in God, mijn Verlosser.”* (Luc 1,47). Amen